ANNEX 2.A.

Inhoudelijke toelichting voor de te vermelden rubrieken zoals opgenomen in bijlage 1.A. voor pensioentoezeggingen in het kader van de WAP en de WAPBL

Voor elke rubriek die is opgenomen in annex 1.A., wordt in deze bijlage 2.A. het toepassingsgebied, de inhoud en de te gebruiken bewoordingen op een uniforme wijze vastgesteld. Soms worden ter verduidelijking voorbeelden toegevoegd. Indien de pensioentoezegging niet onder het toepassingsgebied van een bepaalde rubriek valt, dient de rubriek niet te worden vermeld.

Om de te gebruiken bewoordingen zoveel mogelijk op een uniforme wijze vast te stellen, zijn voor bepaalde rubrieken standaardteksten uitgewerkt. Deze betreffen voornamelijk die aspecten van de toelichting die in het algemeen voor alle of een bepaald type van pensioentoezeggingen gelden. Het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' vermeldt enkel de standaardteksten die overeenstemmen met de pensioentoezegging waarvoor het wordt opgesteld. Indien nodig worden de standaardteksten aangepast wanneer de toepassing ervan aanleiding zou geven tot verkeerde informatie rekening houdend met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging of eventuele wetswijzigingen. Zo moet bijvoorbeeld in het geval van een individuele pensioentoezegging de term 'pensioenreglement' worden vervangen door 'pensioenovereenkomst'. Ook de te vermelde linken worden indien nodig aangepast.

De standaardteksten omvatten niet alle situaties, zoals bijvoorbeeld pensioentoezeggingen van het type vaste bijdragen met een gewaarborgd rendement van de werkgever, tak 21-producten met tariefgarantie op reserves en bijdragen, life cycle-producten, pensioentoezeggingen met een keuze tussen beheer in tak 21 en tak 23, enz. Indien geen standaardtekst voorhanden is die overeenstemt met de kenmerken van de pensioentoezegging waarvoor het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' wordt opgesteld, werkt de pensioeninstelling zelf een passende tekst uit.

De standaardteksten hebben als doel de Informatiedocumenten herkenbaar en vergelijkbaar te maken. Tevens geven ze een aanzet voor de te hanteren schrijfstijl en de mate waarin de te verstrekken informatie moet worden vereenvoudigd. De bedoeling is om tot een beknopt 'Informatiedocument aanvullend pensioen' te komen, waarin de kernelementen van de pensioentoezegging worden samengevat en op een eenvoudige en korte manier worden toegelicht aan de (potentiële) aangeslotenen.

De rubrieken worden verder aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging.

Indien de aangeslotenen over keuzemogelijkheden beschikken, moeten deze op een opvallende wijze worden weergegeven.

Titel	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Bovenaan de eerste bladzijde kan de naam en/of het logo van de inrichter en/of de pensioeninstelling worden vermeld.
	Te vermelden:
	- de titel: "Informatiedocument aanvullend pensioen";
	- de zin "uw aanvullend pensioenplan in één oogopslag";
	- de naam die gewoonlijk voor de pensioentoezegging wordt gebruikt;
	- een inleiding op basis van de onderstaande standaardteksten;
	 in de inleiding wordt de datum ingevuld waarop het document werd opgesteld. De informatie is volledig en correct voor de situatie dat men op deze datum nieuw wordt aangeslotenen.
Standaardteksten	voor collectieve pensioentoezeggingen van een werkgever, een bedrijfssector of een vennootschap aan zijn bedrijfsleiders:
	- "[Uw werkgever / Uw bedrijfssector / De vennootschap waar u bedrijfsleider bent] bouwt voor u een aanvullend pensioen op dat bovenop het wettelijk pensioen wordt uitbetaald. Dit document geeft een samenvatting van het aanvullend pensioenplan zoals het van toepassing is op [xx/xx/xxxx] en legt uit waar u bijkomende informatie vindt. Dit document bevat geen persoonlijke informatie."
	 indien dit 'Informatiedocument aanvullend pensioen' in het kader van de WAPBL ruim wordt omschreven omdat het generiek wordt aangewend als informatie over een pensioenproduct voor bedrijfsleiders:
	- "Uw vennootschap kan voor u, als bedrijfsleider, een aanvullend pensioen opbouwen dat bovenop het wettelijk pensioen wordt uitbetaald. Dit document geeft een samenvatting van het aanvullend pensioenproduct zoals het van toepassing is op [xx/xx/xxxx] en legt uit waar u bijkomende informatie vindt. Dit document bevat geen persoonlijke informatie."
	voor een onthaalstructuur:
	- "Een aanvullend pensioen is een extra pensioen dat u opbouwt tijdens uw beroepsloopbaan en dat bovenop het wettelijk pensioen wordt uitbetaald. Na uw uitdiensttreding kan u ervoor kiezen om uw pensioenreserves over te dragen naar de onthaalstructuur. Dit document geeft een samenvatting van de onthaalstructuur zoals die van toepassing is op [xx/xx/xxxx] en legt uit waar u bijkomende informatie vindt. Dit document bevat geen persoonlijke informatie."

	Dit aanvullend pensioenplan
het aanvullend pensi	oenplan:
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	 Te vermelden: <ul> de naam die gewoonlijk voor de pensioentoezegging wordt gebruikt; het type van pensioentoezegging, zoals weergegeven in de onderstaande standaardteksten; indien beschikbaar, het referentienummer gebruikt door Sigedis (Sigedis ID) en/of een ander referentienummer gebruikt door de pensioeninstelling.
Standaardteksten	Voor het type van pensioentoezegging wordt, naar gelang het geval, de volgende tekst gebruikt: - "pensioenplan van de werkgever" - "pensioenplan van de sector" - "individuele pensioentoezegging (IPT)" - "onthaalstructuur" - "individuele pensioentoezegging voor een zelfstandige bedrijfsleider (IPT)" - "plan voor zelfstandige bedrijfsleiders"
ingevoerd door	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden: de naam van de inrichter, naar gelang het geval, voorafgegaan door de vermelding, "de werkgever", "de sectorale inrichter" of "de vennootschap". Indien dit 'Informatiedocument aanvullend pensioen' in het kader van de WAPBL ruim wordt omschreven omdat het generiek wordt aangewend als informatie over een pensioenproduct voor bedrijfsleiders, kan de naam van de inrichter vervangen worden door "de vennootschap waar u bedrijfsleider bent".
Standaardteksten	/
beheerd door:	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden: - de naam van de pensioeninstelling; - het ondernemingsnummer (KBO nummer); - het type van pensioeninstelling (verzekeringsonderneming / instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (pensioenfonds));

	Indien het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' wordt aangewend om te voldoen aan de informatieverplichting voorzien in artikel 41 <i>quinquies,</i> eerste lid, 1. van de WAP of artikel 41/3, eerste lid, 1. van de WAPBL: - de lidstaat waar de pensioeninstelling geregistreerd is of een vergunning heeft verkregen, en de naam van de bevoegde autoriteit.
Standaardteksten	/
Voorbeelden	 [naam] "instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (pensioenfonds) vergund in België door de FSMA" of "instelling voor bedrijfspensioenvoorziening (pensioenfonds) vergund in [land] door [naam van de bevoegde autoriteit]"

	Wie wordt aangesloten bij dit pensioenplan?
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden:
	Een samenvatting van de huidige aansluitingsvoorwaarden, met name:
	 of de pensioentoezegging geldt voor alle werknemers of voor een specifieke personeelscategorie, met omschrijving van de categorie;
	 voor sectorale pensioenplannen: de vermelding van de naam en het nummer van het paritair comité.
	Overeenkomstig artikel 3, §4 van het reglement worden de aansluitingsvoorwaarden concreet en kernachtig verwoord. Dat betekent dat men kan volstaan met de vermelding van de belangrijkste principes en dat er geen volledigheid moet worden betracht. Voor verdere informatie kan dan worden doorverwezen naar andere documenten. De historiek van de aansluitingsvoorwaarden ten gevolge van bijvoorbeeld fusies en overnames of wijzigingen van de pensioentoezegging, dient bijvoorbeeld niet te worden vermeld.
Standaardteksten	/
Voorbeelden	- "Alle werknemers die vallen onder het Paritair Comité nr. xxx voor de xxx."
	- "Alle werknemers van de NV Xxxx in dienst getreden na 1 januari xxxx."
	- "De kaderleden van de NV Xxxx."
	- "De bestuurders van de NV Xxxx."
	- "Dit pensioenplan kan worden onderschreven door een vennootschap ten voordele van zijn zaakvoerder."

Wie betaalt de bijdragen ?	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden:
	 wie de bijdragen betaalt, door middel van de onderstaande standaardteksten, eventueel aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging;
	 als dit de leesbaarheid ten goede komt, kunnen pensioeninstellingen ervoor kiezen om ook de berekeningswijze van de bijdragen in deze rubriek te vermelden en niet in de rubriek "welke voordelen biedt het pensioenplan?".
	Indien dit 'Informatiedocument aanvullend pensioen' in het kader van de WAPBL ruim wordt omschreven omdat het generiek wordt aangewend als informatie over een pensioenproduct, en de financieringswijze van de pensioentoezegging nog niet gekend is op het ogenblik van het verstrekken van het 'Informatiedocument aanvullend pensioen', wordt de voorgestelde standaardtekst hiermee rekening houdend aangepast.
Standaardteksten	Voor een pensioentoezegging gefinancierd door werkgeversbijdragen of bijdragen van de sectorale inrichter :
	- "[de werkgever / de sectorale inrichter] betaalt alle bijdragen van het pensioenplan."
	Voor een pensioentoezegging gefinancierd door werkgeversbijdragen (of bijdragen van de sectorale inrichter) en werknemersbijdragen:
	- "Naast de bijdragen van [de werkgever / de sectorale inrichter], betaalt u zelf ook bijdragen. Uw persoonlijke bijdragen worden op uw loon ingehouden en doorgestort aan [naam pensioeninstelling]. U hoeft hier zelf niets voor te doen. Uw persoonlijke bijdragen geven recht op een belastingvermindering."
	 Voor een pensioentoezegging voor zelfstandige bedrijfsleiders gefinancierd door de vennootschap:
	- "De vennootschap betaalt alle bijdragen van het pensioenplan."
	 Voor een pensioentoezegging voor zelfstandige bedrijfsleiders gefinancierd door de bijdragen van de vennootschap en van de zelfstandige bedrijfsleiders:
	- "Naast de bijdragen van de vennootschap, betaalt u zelf ook persoonlijke bijdragen. Uw persoonlijke bijdragen geven recht op een belastingvermindering."
	Voor een onthaalstructuur:
	- "Deze onthaalstructuur heeft als doel de pensioenreserves te beheren die u heeft opgebouwd tot aan uw uitdiensttreding en nadien naar de onthaalstructuur kan overdragen. Er kunnen geen bijkomende bijdragen meer worden gestort."

	Wat voorziet het pensioenplan?
Bij pensionering	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden: Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging, onder meer: - de aard van de pensioentoezegging, namelijk of de pensioentoezegging van het type vaste prestaties, vaste bijdragen (met of zonder rendementsgarantie van de
	 inrichter), cash balance of een combinatie hiervan is; bij een pensioentoezegging van het type vaste prestaties: een korte, duidelijke samenvatting van de pensioentoezegging, waaronder: <ul> de vermelding van de parameters die worden gebruikt voor de berekening van de pensioenprestatie; een beschrijving van de wijze waarop de pensioenprestatie wordt berekend.
	 bij een pensioentoezegging van het type vaste bijdragen: <ul> uitleg over: de wijze waarop de bijdragen worden bepaald; de periodiciteit van de bijdragen; in voorkomend geval, de vermelding dat de premietaks van [4,4 %] en de RSZ-bijdrage op de werkgeverbijdragen van [8,86 %] van de bijdragen worden ingehouden; Voor zover dat de leesbaarheid ten goede komt, kan deze informatie ook worden openomen in de rubriek "Wie betaalt de bijdragen?"
	 in voorkomend geval, dat de inrichter een rendement waarborgt, zoals bedoeld in de artikelen 4-4 t.e.m. 4-6 van het Koninklijk besluit van 14 november 2003 tot uitvoering van de wet van 28 april 2003 betreffende de aanvullende pensioenen en het belastingstelsel van die pensioenen en van sommige aanvullende voordelen inzake sociale zekerheid (KB WAP);
	voor zover relevant, de wijze waarop het toe te kennen rendement wordt bepaald. Zo wordt bijvoorbeeld, in voorkomend geval, kort en heel algemeen toegelicht dat en op welke wijze met een vrije reserve, zoals bedoeld in artikel 4-8 KB WAP, wordt gewerkt. Zo wordt er minstens een beschrijving van de algemene doelstelling van de vrije reserve en het feit dat dit impliceert dat niet altijd het reëel behaalde rendement op de beleggingen aan de aangesloten wordt toegekend, vermeld.
	 in voorkomend geval, de mogelijke opties met betrekking tot deze rubriek, onder meer in het kader van cafetariaplannen zoals bedoeld in artikel 4-2 KB WAP. Dit houdt in: <ul> dat de verschillende opties beknopt worden toegelicht; de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de aangeslotenen; hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken.

	 indien nodig, kan voor bijkomende informatie naar het pensioenreglement of de pensioenovereenkomst worden verwezen. Voor de onthaalstructuren in de zin van de WAP zijn de onderstaande standaardteksten niet
	van toepassing.
Standaardteksten	voor een pensioentoezegging van het type vaste prestaties:
	- "Dit pensioenplan is van het type vaste prestaties (soms ook defined benefit of DB- plan genoemd). Dit betekent dat uw aanvullend pensioen wordt berekend op basis van een formule in het pensioenreglement. Het bedrag hangt [onder meer] af van [aanvullen met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging]."
	• voor een pensioentoezegging van het type vaste bijdragen:
	 "Dit pensioenplan is van het type vaste bijdragen (soms ook defined contributions of DC-plan genoemd). Bij dit type van pensioenplan liggen enkel de bijdragen vast. De bijdragen worden gestort aan [naam pensioeninstelling], die ze belegt. Uw aanvullend pensioen is afhankelijk van de opbrengst van die belegging. [aanvullen met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging]"
	voor een pensioentoezegging van het type cash balance:
	 "Dit is een pensioenplan van het type cash balance. Dit betekent dat uw aanvullend pensioen wordt samengesteld op basis van de bijdragen die u worden toegekend, verhoogd met een in het pensioenreglement bepaald rendement. [aanvullen met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging]"
Voorbeelden	• voor een pensioentoezegging van het type vaste prestaties:
	 "Het bedrag van uw aanvullend pensioen hangt af van uw loon en het aantal dienstjaren in de onderneming. Na een loopbaan van 40 jaar heeft u recht op een pensioenkapitaal van 3 keer uw jaarsalaris. Per loopbaanjaar heeft u recht op 1/40 van dit bedrag."
	 voor een pensioentoezegging van het type vaste bijdragen:
	- "De bijdrage is gelijk aan 3% van uw brutoloon."
	 voor een pensioentoezegging van het type vaste bijdragen met een vrije reserve:
	- "Elk jaar wordt 80 % van het beleggingsrendement toegekend aan de aangeslotenen. Met de resterende 20 % wordt een buffer opgebouwd die kan worden aangesproken wanneer de beleggingsrendementen tegenvallen. De buffer bedraagt maximaal 15 % van alle opgebouwde pensioenreserves. Zodra de buffer dit maximaal niveau bereikt, wordt het volledige beleggingsrendement aan de aangeslotenen toegekend."

Bij overlijden	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden: of er al dan niet een overlijdensdekking aanwezig is (eventueel kan er vermeld worden dat de overlijdensdekking het voorwerp uitmaakt van een afzonderlijke verzekeringsovereenkomst); een omschrijving van de overlijdensdekking, met inbegrip van het soort van overlijdensdekking: terugbetaling van de reserves, vaste overlijdensdekking, minimum overlijdenskapitaal,; in voorkomend geval, de financiering ervan, waaronder de vermelding of de overlijdensdekking wordt gefinancierd via de bijdragen of de reserves. Bij financiering van de overlijdensdekking via de reserves, wordt erop gewezen dat de financiering niet automatisch eindigt bij een stopzetting van de bijdragebetaling; de impact van de dekking overlijden op de opbouw van het aanvullend pensioen; de standaard begunstigingsvolgorde bij overlijden. Overeenkomstig artikel 3, §4 van het reglement wordt de begunstigingsvolgorde concreet en kernachtig verwoord. Dat betekent dat men kan volstaan met de vermelding van de basisprincipes en dat er geen volledigheid moet worden betracht. Voor verdere informatie kan dan worden doorverwezen naar andere documenten; in voorkomend geval, een toelichting over de wezenrente; in voorkomend geval, een toelichting over de wezenrente; in voorkomend geval, een toelichting over de mogelijke opties met betrekking tot deze rubriek, met vermelding van de impact van elke optie op de opbouw van het aanvullend pensioen (zoals bijvoorbeeld de keuze tussen verschillende mogelijke overlijdensdekkingen, de mogelijkheid om een begunstigde aan te duiden in afwijking van de standaard begunstigingsvolgorde,). Daarbij wordt aangegeven welke standaardoptie wordt toegepast bij gebrek aan keuze en hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken.
Standaardteksten	/
Voorbeelden	 Wat de overlijdensdekking betreft: <ul> "Wanneer u zou overlijden voor uw pensioen, ontvangen uw nabestaanden de pensioenreserve die u op dat ogenblik al had opgebouwd." "Wanneer u zou overlijden voor uw pensioen, ontvangen uw nabestaanden een kapitaal gelijk aan twee keer uw jaarsalaris." "U kan kiezen voor een hogere overlijdensdekking. De premie daarvoor wordt ingehouden op de bijdragen." "U kan kiezen voor een hogere overlijdensdekking. De premies daarvoor worden jaarlijks afgehouden van uw opgebouwde pensioenreserve."

	Wat de begunstigden betreft
	 "U mag zelf bepalen wie de begunstigde is. Wanneer u geen keuze maakt, wordt de overlijdensdekking uitbetaald aan: <ul> uw echtgenoot/echtgenote of wettelijk samenwonende partner; als u geen partner heeft, uw kinderen; als u geen kinderen heeft, uw erfgenamen.
[aanvullen in voorkon	nend geval]
Toepassingsgebied	Indien van toepassing
Inhoud	Indien van toepassing, vermeldt het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' de eventuele andere voordelen die het pensioenplan voorziet, zoals bijvoorbeeld bepalingen ingeval van arbeidsongeschiktheid, een solidariteitsluik en/of premievrijstelling, aangevuld met een korte toelichting over de inhoud van deze voordelen, de eventuele financiering

ervan en de impact ervan op de opbouw van het aanvullend pensioen.

hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken.

rubriek vermeld. Dit houdt in:

aangeslotenen;

Standaardteksten

Voor zover van toepassing, worden eveneens de mogelijke opties met betrekking tot deze

impact van elke optie op de opbouw van het aanvullend pensioen;

dat de verschillende opties beknopt worden toegelicht met vermelding van de

de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de

	Hoe wordt het aanvullend pensioenplan beheerd?	
Hoe wordt het aanvullend pensioen beheerd?		
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen	
Inhoud	Te vermelden:	
	1) Voor pensioentoezeggingen van het type vaste prestaties:	
	- de onderstaande standaardtekst	
	2) Voor pensioentoezeggingen van het type vaste bijdragen of cash balance:	
	Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van de beheerwijze, onder meer:	
	- Voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 21):	
	 de gewaarborgde intrestvoet; de duur tijdens dewelke de interestvoet wordt gegarandeerd; of de intrestvoet al dan niet ook van toepassing is op toekomstige stortingen; de winstdeelname en de modaliteiten hiervan. 	
	Buitenlandse verzekeringsondernemingen zijn niet verplicht om in de onderstaande standaardteksten de verwijzing naar "tak 21" te vermelden.	
	- Voor de met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 23):	
	 een korte toelichting over de werking, waarbij het rendement afhangt van de evolutie van de onderliggende beleggingen. 	
	Buitenlandse verzekeringsondernemingen zijn niet verplicht om in de onderstaande standaardteksten de verwijzing naar "tak 23" te vermelden.	
	 Voor de combinatie van niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen en met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 44): een korte toelichting over de werking ervan. 	
	 In voorkomend geval, dat er een keuze is tussen beheer in niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 21) en beheer in met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 23). 	
	- Voor beheer door een IBP:	
	 een korte toelichting over de werking waarbij het rendement afhangt van de evolutie van de onderliggende beleggingen; indien de pensioeninstelling enkel een middelenverbintenis aangaat, de vermelding dat deze zich alleen verbindt om de haar toevertrouwde gelden zo goed mogelijk te beheren, zonder een bepaald rendement te garanderen. 	
	- in voorkomend geval, een beschrijving van de lifecyclestrategie.	
	 voor pensioentoezeggingen in de zin van de WAP: een toelichting over de wettelijke rendementsgarantie van artikel 24 van de WAP. 	
	Indien het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' wordt aangewend om te voldoen aan de informatieverplichting voorzien in artikel 41 <i>quinquies,</i> eerste lid, 4. van de WAP:	
	- de toepasselijke methode overeenkomstig artikel 24, § 4 van de WAP.	

Standaardteksten

1) Voor pensioentoezeggingen van het type vaste prestaties:

"Om het aanvullend pensioen op te bouwen, worden de bijdragen gestort aan
[naam pensioeninstelling], die ze belegt. U draagt zelf geen beleggingsrisico.
[Uw werkgever / De sectorale inrichter / De vennootschap] staat ervoor garant
dat uw aanvullend pensioen kan worden betaald wanneer u met pensioen
gaat."

Toevoeging voor pensioentoezeggingen in de zin van de WAP van het type vaste prestaties met werknemersbijdragen:

"Daarnaast worden uw persoonlijke bijdragen beschermd door een wettelijke minimale rendementsgarantie. Dat betekent dat [uw werkgever / de sectorale inrichter] een minimaal rendement moet waarborgen op de gestorte persoonlijke bijdragen. Op de bijdragen die vandaag worden gestort, bedraagt het wettelijk minimaal gewaarborgd rendement [2,50 %]. Als bij uw pensionering blijkt dat de rendementen die werden toegekend door [naam pensioeninstelling] onvoldoende zijn, dan moet [uw werkgever / de sectorale inrichter] het verschil bijpassen."

2) Voor pensioentoezeggingen van het type vaste bijdragen:

- Voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 21):
  - "[naam pensioeninstelling] beheert het pensioenplan in een verzekeringsproduct met een gewaarborgd rendement [, ook tak 21 genoemd]. Dat betekent dat [naam pensioeninstelling] u een **gewaarborgde rentevoet** biedt. Deze bedraagt op dit ogenblik [xx,xx %].

De gewaarborgde rentevoet kan wijzigen. [In dat geval geldt de nieuwe rentevoet voor de nieuwe bijdragen. Voor de bijdragen uit het verleden, blijft de vroegere rentevoet van toepassing.]

Als haar resultaten het toelaten, kan [naam pensioeninstelling] een winstdeelname toekennen. Dit is een bijkomend rendement bovenop het gewaarborgde rendement. De hoogte van de winstdeelname kan van jaar tot jaar verschillen en is nooit op voorhand gewaarborgd."

Toevoeging voor de combinatie van niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen en met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 44), waarbij de winstdeelname wordt geïnvesteerd in een beleggingsfonds:

- "De toegekende winstdeelnames worden geïnvesteerd in een beleggingsfonds. Daarop waarborgt [naam pensioeninstelling] geen vast rendement. De evolutie hangt af van het rendement van het beleggingsfonds."

Toevoeging voor pensioentoezeggingen in de zin van de WAP:

- "Om uw aanvullend pensioen te beschermen, geniet u van een wettelijke minimale rendementsgarantie. Dat betekent dat [uw werkgever / de sectorale inrichter] een minimaal rendement moet waarborgen op de gestorte bijdragen. Op de bijdragen die vandaag worden gestort, bedraagt het wettelijk minimaal gewaarborgd rendement [2,50 %]. Als bij uw pensionering blijkt dat de rendementen die werden toegekend door [naam pensioeninstelling] onvoldoende zijn, dan moet [uw werkgever / de sectorale inrichter] het verschil bijpassen.

• Voor de met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (Tak 23):

- "[naam pensioeninstelling] beheert het pensioenplan in een verzekeringsproduct verbonden met één of meerdere beleggingsfondsen [, ook tak23 genoemd]. [naam pensioeninstelling] belegt de bijdragen zo goed mogelijk, maar waarborgt geen vast rendement: de hoogte van uw aanvullend pensioen hangt af van het rendement van de beleggingsfondsen. Deze beheerwijze houdt beleggingsrisico's in. De mogelijkheid bestaat dat uw pensioenreserves dalen.

Toevoeging voor pensioentoezeggingen in de zin van de WAP:

- "Om het risico te beperken en uw aanvullend pensioen te beschermen, geniet u van een wettelijke minimale rendementsgarantie. Dat betekent dat [uw werkgever/de sectorale inrichter] een minimaal rendement moet waarborgen op de gestorte bijdragen. Op de bijdragen die vandaag worden gestort, bedraagt het wettelijk minimaal gewaarborgd rendement [2,50 %]. Als bij uw pensionering blijkt dat de rendementen die werden toegekend door [naam pensioeninstelling] onvoldoende zijn, dan moet [uw werkgever/de sectorale inrichter] het verschil bijpassen."

Voor beheer door een IBP:

- "[naam pensioeninstelling] belegt de bijdragen zo goed mogelijk, maar waarborgtgeen vast rendement: de hoogte van uw aanvullend pensioen hangt af van het rendement van de beleggingen. Deze beheerwijze houdt beleggingsrisico's in. De mogelijkheid bestaat dat uw pensioenreserves dalen.

Toevoeging voor pensioentoezeggingen in de zin van de WAP:

- Om het risico te beperken en uw aanvullend pensioen te beschermen, geniet u van een wettelijke minimale rendementsgarantie. Dat betekent dat [uw werkgever / de sectorale inrichter] een minimaal rendement moet waarborgen op de gestorte bijdragen. Op de bijdragen die vandaag worden gestort, bedraagt het wettelijk minimaal gewaarborgd rendement [2,50 %]. Als bij uw pensionering blijkt dat de rendementen die werden toegekend door [naam pensioeninstelling] onvoldoende zijn, dan moet [uw werkgever / de sectorale inrichter] het verschil bijpassen."

3) Voor pensioentoezeggingen van het type cash balance:

- "Om het aanvullend pensioen op te bouwen, worden de bijdragen beheerd door [naam pensioeninstelling]. Deze bijdragen worden verhoogd met een in het pensioenreglement bepaald rendement. U draagt zelf geen beleggingsrisico. [Uw werkgever/De sectorale inrichter/De vennootschap] staat ervoor garant dat uw aanvullend pensioen kan worden betaald wanneer u met pensioen gaat."

Toevoeging voor pensioentoezeggingen in de zin van de WAP:

- "Daarnaast geniet u van een wettelijke minimale rendementsgarantie. Dat betekent dat [uw werkgever / de sectorale inrichter] een minimaal rendement moet waarborgen op de bijdragen. Op de bijdragen die vandaag worden toegekend, bedraagt het wettelijk minimaal gewaarborgd rendement [2,50 %]. Als bij uw pensionering blijkt dat de rendementen die werden toegekend door [naam pensioeninstelling] onvoldoende zijn, dan moet [uw werkgever / de sectorale inrichter] het verschil bijpassen."

Welke beleggingsopties zijn er?	
Toepassingsgebied	Indien de aangeslotenen beleggingsbeslissingen kunnen nemen.
Inhoud	In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, bevat deze rubriek: - een algemene toelichting dat de aangeslotenen de mogelijkheid hebben om te kiezen tussen verschillende beleggingsopties; - de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de aangeslotenen; - de wijze waarop de aangeslotenen een keuze kunnen maken. In bijlage wordt per beleggingsoptie een toelichting gegeven in de rubrieken: - "Hoe worden de pensioenreserves belegd?"; - "Wat zijn de risico's?"; - "Wat heeft deze beleggingsoptie de laatste 5 jaar opgebracht?"; - "Wat zijn de kosten?"; - "Worden de pensioenreserves duurzaam belegd?" De hiervoor te gebruiken template is onderaan toegevoegd.
Standaardteksten	/
Wat heeft het pension	enplan de laatste 5 jaar opgebracht?
Toepassingsgebied	Indien de aangeslotenen een beleggingsrisico dragen of beleggingsbeslissingen kunnen nemen.
Inhoud	Te vermelden: De resultaten die de beleggingen in verband met de pensioentoezegging in het verleden hebben behaald over ten minste de afgelopen vijf jaar, of de hele periode gedurende dewelke de pensioentoezegging is uitgevoerd indien die minder dan vijf jaar is, moeten op de volgende wijze worden weergegeven: - de aan de aangeslotenen toegekende nettorendementen over ten minste de afgelopen vijf jaar, of de hele periode gedurende dewelke de pensioentoezegging van kracht is, indien die minder dan vijf jaar is; - voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (tak 21) betreft het de gewaarborgde rentevoeten, aangevuld met de winstdeelnames. Voor elk van de jaren wordt het rendement uitgedrukt onder de vorm van een percentage, tot twee cijfers na de komma. De percentages kunnen worden weergegeven onder de vorm van een staafdiagram. Beleggingsopties: In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, wordt deze informatie per beleggingsoptie opgenomen in de bijlage. In deze rubriek wordt dan enkel vermeld dat in bijlage per beleggingsoptie de rendementen van de afgelopen 5 jaar worden getoond.

Standaardteksten de informatie wordt aangevuld met de volgende verklaring: "Opgelet, rendementen uit het verleden zijn geen betrouwbare indicator voor toekomstige rendementen. De beleggingen kunnen in de toekomst anders evolueren." Wat zijn de kosten? Toepassingsgebied Indien de aangeslotenen een beleggingsrisico dragen of beleggingsbeslissingen kunnen nemen, én de kosten door de aangeslotenen worden gedragen. Inhoud Te vermelden: een beschrijving van de kostenstructuur: op basis van de onderstaande standaardteksten: één algemeen percentage van de instapkosten en één algemeen percentage van de lopende kosten, telkens aangevuld met een toelichting rekening houdend met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging; een toelichting over eventuele andere kosten die in het kader van de pensioentoezegging kunnen worden aangerekend aan de aangeslotenen (bijvoorbeeld een afkoopvergoeding, switchkosten,...). Beleggingsopties: In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, wordt de informatie over de kosten per beleggingsoptie opgenomen in de bijlage. In deze rubriek wordt dan enkel verwezen naar de bijlage. Standaardteksten "[naam pensioeninstelling] rekent kosten aan voor het beheer van het pensioenplan. Deze kosten hebben een impact op de hoogte van uw aanvullend pensioen. Er worden twee soorten kosten aangerekend: 1) Instapkosten: [... %] Deze kosten worden aangerekend op elke gestorte bijdrage. [indien nodig, aanvullen met een toelichting] 2) Lopende kosten: [... %] Deze kosten worden ieder jaar aangerekend op het volledige bedrag van de opgebouwde reserves. [indien nodig, aanvullen met een toelichting]" Voorbeelden Voorbeelden van een toe te voegen toelichting: • indien de instapkosten forfaitaire kosten betreffen: "Jaarlijks wordt een forfaitair bedrag van [... euro] ingehouden op de bijdragen. Het percentage van [... %] is een indicatie van wat deze kost betekent op een bijdrage van [1000 euro]." Indien de lopende kosten overeenkomen met de geschatte werkelijke kosten op basis van een realistische en gedocumenteerde kostenraming: "Het percentage van [... %] is een schatting van de werkelijke kosten die zullen worden aangerekend. De kosten die effectief worden aangerekend, kunnen hier bijgevolg van afwijken."

Worden de pensioenreserves duurzaam belegd?	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden: - of en hoe in het kader van de beleggingsstrategie rekening wordt gehouden met milieu-, klimaat-, sociale en corporate governancefactoren. In voorkomend geval kan de pensioeninstelling dit verder toelichten, zoals bijvoorbeeld uitsluitingen, ethische beleggingen, Beleggingsopties: In het geval er meerdere beleggingsopties zijn voor de aangeslotenen, wordt in bijlage per beleggingsoptie een toelichting gegeven in de rubriek "Worden de pensioenreserves"
	In deze rubriek wordt dan enkel verwezen naar de bijlage. SFDR Indien gewenst, kan de pensioeninstelling op deze plaats in het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' informatie toevoegen om tegemoet te komen aan de precontractuele informatieverplichtingen waarvoor de Europese regelgeving (verordening 2019/2088 (SFDR), zijn gedelegeerde verordeningen en de verordening 2020/852 (Taxonomie)) verwijst naar artikel 6, § 3 van de Verordening (EU) 2019/2088 (SFDR).
Voorbeeld	Indien de pensioentoezegging wordt beheerd door een pensioeninstelling die geen rekening houdt met ESG factoren in haar beleggingsstrategie: - "[Naam pensioeninstelling] houdt in haar beleggingsstrategie geen rekening met milieu-, klimaat-, sociale en corporate governance factoren."

[Wat als u [uw werkgever / uw bedrijfssector] verlaat tijdens uw loopbaan?] [Kan u uw pensioenreserves overdragen?]	
Toepassingsgebied	Voor de pensioentoezeggingen in de zin van de WAP, wordt de titel "Wat als u uw werkgever verlaat tijdens uw loopbaan?" of "Wat als u uw bedrijfssector verlaat tijdens uw loopbaan?" gebruikt, naargelang het een ondernemingsplan of een sectorplan betreft.
	Voor de onthaalstructuren in de zin van de WAP en de pensioentoezeggingen voor zelfstandige bedrijfsleiders in de zin van de WAPBL, wordt de titel "Kan u uw pensioenreserves overdragen?" gebruikt.
Inhoud	Te vermelden:
	Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, eventueel aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging, onder meer:
	 informatie over het recht om de pensioenrechten over te dragen en verdere informatie over de regelingen voor die overdracht.
Voorbeelden	Pensioentoezeggingen in de zin van de WAP:
	- Ondernemingstoezeggingen:
	"Wanneer u ontslag neemt of ontslagen wordt, kan u uw aanvullend pensioen nog niet laten uitbetalen. U kan wel kiezen hoe u de pensioenreserves die u al heeft opgebouwd verder wil laten evolueren: u kan ze gewoon in het pensioenplan laten staan[, overdragen naar de onthaalstructuur] of overdragen naar een andere pensioeninstelling. [naam Pensioeninstelling/ uw werkgever] zal u op dat moment informeren over de verschillende mogelijkheden."
	- Sectorale toezeggingen:
	"Wanneer u de sector verlaat, kan u uw aanvullend pensioen nog niet laten uitbetalen. U kan wel kiezen hoe u de pensioenreserves die u al heeft opgebouwd verder wil laten evolueren: u kan ze gewoon in het pensioenplan laten staan[, overdragen naar de onthaalstructuur] of overdragen naar een andere pensioeninstelling. [naam Pensioeninstelling] zal u op dat moment informeren over de verschillende mogelijkheden."
	- Onthaalstructuur:
	"U kan er na uw uitdiensttreding voor kiezen om uw pensioenreserves over te dragen naar de onthaalstructuur. U behoudt nadien het recht om uw pensioenreserves nogmaals over te dragen, bijvoorbeeld naar de pensioeninstelling van uw nieuwe werkgever."
	Pensioentoezeggingen in de zin van de WAPBL:
	- "Zolang u bedrijfsleider van de vennootschap bent, kan u uw pensioenreserves niet overdragen. Enkel de vennootschap kan dit.
	Wanneer u ophoudt bedrijfsleider van de vennootschap te zijn, kan u uw aanvullend pensioen nog niet laten uitbetalen. U kan uw pensioenreserves dan wel overdragen naar een andere pensioeninstelling."

Uitbetaling van het aanvullend pensioen		
Wanneer wordt het aanvullend pensioen uitbetaald?		
Alle pensioentoezeggingen		
Te vermelden:		
Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, eventueel aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging, onder meer:		
 wanneer het aanvullend pensioen overeenkomstig de wetgeving, en op grond van de pensioentoezegging, kan worden uitbetaald. 		
Gelet op de inwerkingtreding van het 'Informatiedocument aanvullend pensioen' in 2026, wordt bij de opstelling ervan geen rekening gehouden met de overgangsmaatregelen voorzien in artikel 63/2 en 63/3 van de WAP en artikel 55/1 en 55/7 van de WAPBL.		
Voor pensioentoezeggingen waar het aanvullend pensioen enkel kan worden betaald op het ogenblik van de effectieve opname van het (vervroegd) wettelijk pensioen en het aanvullend pensioen niet kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering:		
- "Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen.		
Op <u>www.mypension.be</u> kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan gaan. Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen vroeger op te vragen."		
 Voor pensioentoezeggingen waar het aanvullend pensioen enkel kan worden betaald op het ogenblik van de effectieve opname van het (vervroegd) wettelijk pensioen en het aanvullend pensioen kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering: 		
- "Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen.		
Op <u>www.mypension.be</u> kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan gaan. Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen vroeger op te vragen. U kan vóór uw pensionering uw aanvullend pensioen wel gebruiken voor de aankoop, bouw of renovatie van een woning of een ander onroerend goed."		
 Voor pensioentoezeggingen waar het aanvullend pensioen kan worden opgenomen zodra wordt voldaan aan de voorwaarden om het (vervroegd) wettelijk pensioen op te nemen overeenkomstig artikel 27, § 1, zesde lid van de WAP en artikel 40, § 1, vijfde lid van de WAPBL en het aanvullend pensioen niet kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering: 		
 "Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen. Wanneer u voldoet aan de voorwaarden om met (vervroegd) pensioen te gaan, maar u dit nog niet doet, kan u toch al uw aanvullend pensioen opvragen. Op www.mypension.be kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan gaan. Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen vroeger op te vragen." 		

- Voor pensioentoezeggingen waar het aanvullend pensioen kan worden opgenomen zodra wordt voldaan aan de voorwaarden om het (vervroegd) wettelijk pensioen op te nemen overeenkomstig artikel 27, § 1, zesde lid van de WAP en artikel 40, § 1, vijfde lid van de WAPBL en het aanvullend pensioen kan worden aangewend voor vastgoedfinanciering:
  - "Het aanvullend pensioen wordt automatisch uitbetaald zodra u met wettelijk (vervroegd) pensioen gaat. De pensioeninstelling zal u contacteren met het oog op de uitbetaling van het aanvullend pensioen.

Wanneer u voldoet aan de voorwaarden om met (vervroegd) pensioen te gaan, maar u dit nog niet doet, kan u toch al uw aanvullend pensioen opvragen.

Op <u>www.mypension.be</u> kan u nagaan wanneer u met (vervroegd) pensioen kan qaan.

Het is niet mogelijk om uw aanvullend pensioen vroeger op te vragen.

U kan vóór uw pensionering uw aanvullend pensioen wel gebruiken voor de aankoop, bouw of renovatie van een woning of een ander onroerend goed."

Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden: Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging, onder meer:
	- een toelichting of het een kapitaal- of renteplan betreft;
	 eventuele opties waarover de aangeslotenen beschikken met betrekking tot de uitbetalingswijzen. Dit houdt in: <ul> dat de verschillende opties beknopt worden toegelicht; de standaardoptie die wordt toegepast bij gebrek aan keuze door de aangeslotenen;
	 hoe de aangeslotenen een keuze kunnen maken.

Standaardteksten • Pension

Hoe wordt het aanvullend pensioen uitbetaald?

Pensioentoezeggingen in kapitaal in de zin van de WAP:

voorzien in artikel 28, § 1 WAP.

- "Uw aanvullend pensioen wordt uitbetaald onder de vorm van een eenmalig kapitaal. U heeft het recht om dit kapitaal om te zetten in een rente. Dit is een periodiek bedrag dat u de rest van uw leven ontvangt."

In voorkomend geval, een toelichting over het recht op omzetting in een rente

- Pensioentoezeggingen in kapitaal in de zin van de WAPBL:
  - "Uw aanvullend pensioen wordt uitbetaald onder de vorm van een eenmalig kapitaal."

Voorbeelden

- Pensioentoezeggingen met een andere uitbetalingswijze:
  - "Uw aanvullend pensioen wordt uitbetaald als een [levenslange] [maandelijkse/driemaandelijkse/jaarlijkse...] rente."
  - "Het aanvullend pensioen wordt geïndexeerd/ Het pensioen neemt elk jaar toe met [...] %."
  - "Wanneer u een rente-uitkering geniet en overlijdt, dan wordt [...]% van uw aanvullend pensioen levenslang doorbetaald aan uw partner."

	- "U kan kiezen om deze rente om te zetten in een eenmalig kapitaal."	
Wordt uw aanvullend pensioen belast?		
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen	
Inhoud	Te vermelden:	
	Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, eventueel aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging.	
Standaardteksten	Bij een pensioenplan in kapitaal :	
	- "Bij de uitbetaling van het aanvullend pensioen worden er sociale bijdragen en belastingen afgetrokken.	
	Het belastingtarief ligt tussen [10 % en 20 %] en hangt onder meer af van de leeftijd waarop u uw aanvullend pensioen opneemt.	
	Een beknopt overzicht van de fiscale regels vindt u op de website van de financiële toezichthouder FSMA: https://www.fsma.be/nl/hoe-worden-aanvullende-pensioenen-belast ."	
	Bij een pensioenplan in rente :	
	- "Bij de uitbetaling van het aanvullend pensioen worden er sociale bijdragen en belastingen afgetrokken. U moet uw aanvullende pensioenrente elk jaar vermelden in uw belastingaangifte: ze wordt dan progressief belast.	
	Een beknopt overzicht van de fiscale regels vindt u op de website van de financiële toezichthouder FSMA: https://www.fsma.be/nl/hoe-worden-aanvullendepensioenen-belast."	

Waar vindt u bijkomende informatie?	
Toepassingsgebied	Alle pensioentoezeggingen
Inhoud	Te vermelden: Voor zover van toepassing, de onderstaande standaardteksten, aangevuld met de specifieke kenmerken van de pensioentoezegging, onder meer: - waar het pensioenreglement kan worden opgevraagd; - waar bijkomende informatie beschikbaar is. - waar men terecht kan met vragen.
Standaardteksten	 "Dit document is louter informatief en geeft een samenvatting van uw pensioenplan. Het pensioenreglement beschrijft in detail uw rechten in het kader van dit pensioenplan. U kan het pensioenreglement raadplegen via de website www.mypension.be [of opvragen bij []]. In de toekomst kunnen de in dit document opgenomen bedragen en percentages wijzigen. U kan deze opvolgen via het jaarlijks transparantieverslag [dat u kan consulteren op www.mypension.be] / [kan opvragen bij []]. Voor meer informatie over het beleggingsbeleid kan u de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen (SIP) opvragen bij [].

U kan de evolutie van uw aanvullend pensioen jaarlijks opvolgen via de website
<u>www.mypension.be</u> . Het is aangeraden om er uw e-mailadres te registreren om op
de hoogte te blijven van nieuwe informatie.
Algemene informatie over aanvullende pensioenen vindt u op de website van de
financiële toezichthouder FSMA: https://www.fsma.be/nl/aanvullend-pensioen".

Wat vindt u in bijlage?	
Toepassingsgebied	Voor zover van toepassing
Inhoud	1) Wanneer de pensioentoezegging beleggingsopties voorziet, wordt voor elke beleggingsoptie een bijlage toegevoegd volgens de hiernavolgende template.
	2) Daarnaast kunnen pensioeninstellingen ervoor kiezen om informatie waarvan de mededeling is voorgeschreven door andere wetgeving en die niet thuishoort in één van de rubrieken van dit 'Informatiedocument aanvullend pensioen', als bijlage toe te voegen. In deze rubriek worden, voor zover er zijn, de bijlagen opgesomd. De bijlagen worden duidelijk van elkaar gescheiden en genummerd.

BIJLAGE

TEMPLATE PER BELEGGINGSOPTIE

Deze bijlage wordt per beleggingsoptie opgesteld.

De verschillende rubrieken bevatten de te vermelden gegevens, zoals hierboven toegelicht, toegespitst op één beleggingsoptie.

[naam beleggingsoptie]	
	Hoe worden de pensioenreserves beheerd?
Hoe worden de pensioenreserves belegd ?	Te vermelden: - een korte beschrijving van de beleggingsoptie; - waar bijkomende informatie beschikbaar is over de activa waarin wordt belegd, zoals bijvoorbeeld de mogelijkheid om de Verklaring inzake de beleggingsbeginselen (SIP) op te vragen, een link naar het Essentiële-informatiedocument (Eid) van de onderliggende beleggingsfondsen,
Wat zijn de risico's ?	Te vermelden: Een beknopte beschrijving van het risicoprofiel: - Indien de belegginsoptie beperkt is tot één enkele (A)ICB, dan wordt de risicoscore vermeld zoals opgenomen in het Essentiële-informatiedocument (Eid) dat op basis van de PRIIP's-verordening is opgesteld; - in de andere gevallen wordt algemeen beschreven of de beleggingsoptie eerder als defensief, neutraal of dynamisch kan worden beschouwd.
Wat heeft deze beleggingsoptie de laatste 5 jaar opgebracht?	Te vermelden: De resultaten die de beleggingsoptie in het verleden heeft behaald, moeten op de volgende wijze worden weergegeven: - de aan de aangeslotenen toegekende nettorendementen over ten minste de afgelopen vijf jaar, of de hele periode gedurende dewelke de beleggingsoptie van kracht is, indien die minder dan vijf jaar is; - voor de niet met een beleggingsfonds verbonden verrichtingen (tak 21) betreft het de gewaarborgde rentevoeten, aangevuld met de winstdeelnames. Voor elk van de jaren wordt het rendement uitgedrukt onder de vorm van een percentage, tot twee cijfers na de komma. De percentages kunnen worden weergegeven onder de vorm van een staafdiagram. De informatie wordt aangevuld met de volgende verklaring: - "Opgelet, rendementen uit het verleden zijn geen betrouwbare indicator voor toekomstige rendementen. De beleggingen kunnen in de toekomst anders evolueren."

Wat zijn de kosten ?	Te vermelden:
	een beschrijving van de kostenstructuur:
	 op basis van deze standaardtekst, één algemeen percentage van de instapkosten en één algemeen percentage van de lopende kosten, telkens aangevuld met een toelichting rekening houdend met de specifieke kenmerken van de beleggingsoptie:
	"[naam pensioeninstelling] rekent kosten aan voor het beheer van deze beleggingsoptie. Deze kosten hebben een impact op de hoogte van uw aanvullend pensioen. Er worden twee soorten kosten aangerekend:
	1) Instapkosten: [%]
	Deze kosten worden aangerekend op elke gestorte bijdrage. [indien nodig, aanvullen met een toelichting]
	2) Lopende kosten: [%]
	Deze kosten worden ieder jaar aangerekend op het volledige bedrag van de opgebouwde reserves. [indien nodig, aanvullen met een toelichting]"
	 een toelichting over eventuele andere kosten die in het kader van de beleggingsoptie kunnen worden aangerekend aan de aangeslotenen.
Worden de pensioenreserves duurzaam belegd?	Te vermelden: - of en hoe in het kader van de beleggingsoptie rekening wordt gehouden met milieu- , klimaat-, sociale en corporate governancefactoren.